

Strednodobý fiškálny výhľad na roky 2024 až 2028

Hodnotenie programu stability

Prezentácia Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

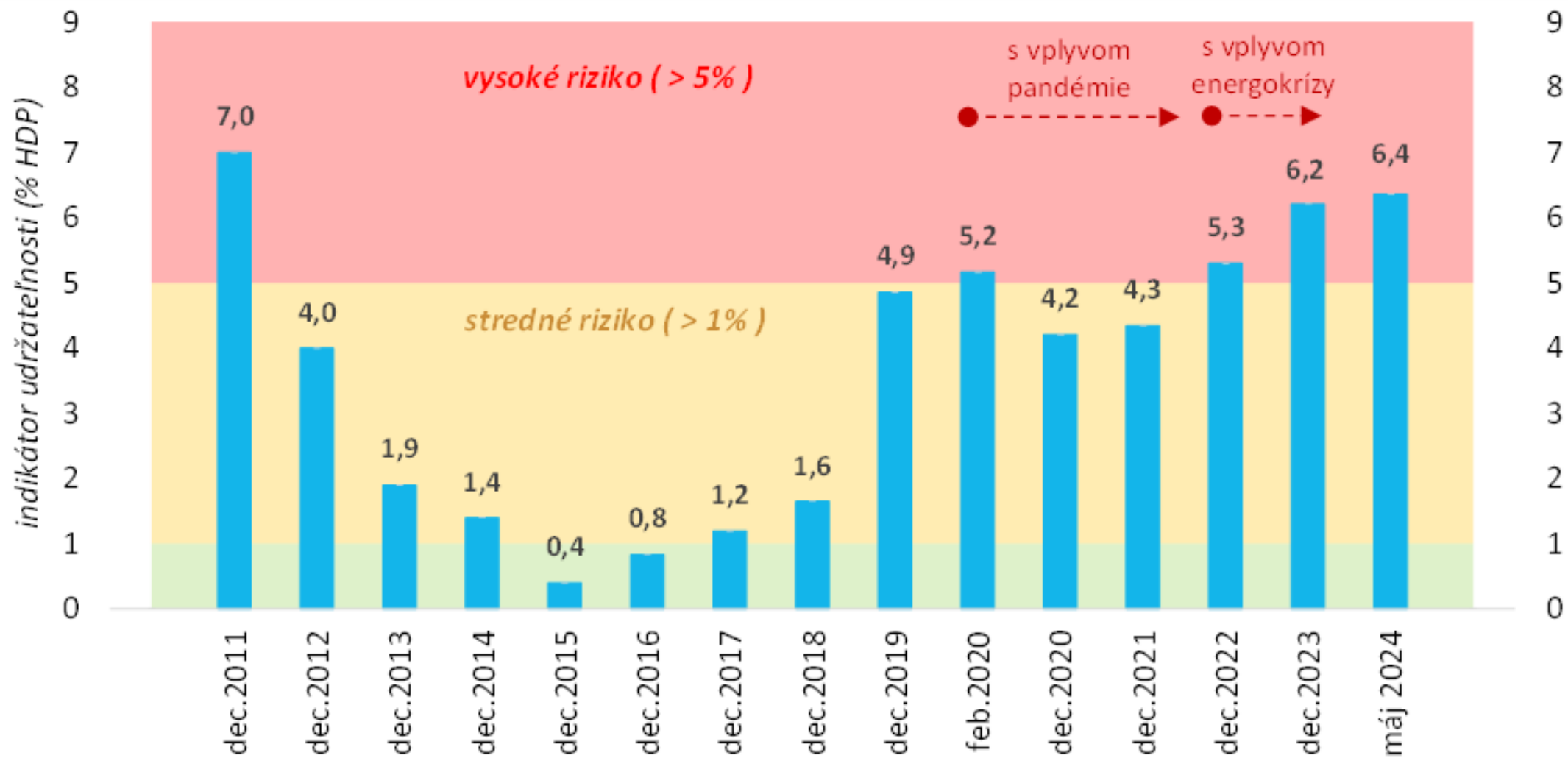
21. mája 2024

Ján Tóth

Hlavné závery – odhad vývoja deficitu bez dodatočných opatrení

- Deficit verejnej správy dosiahne v roku 2024 úroveň 5,7 % HDP, čo predstavuje nárast o 0,8 p.b. oproti úrovni roku 2023.
- Dlhodobá udržateľnosť sa ďalej bude zhoršovať v pásme vysokého rizika na 6,4 % HDP
- Deficit do roku 2027 neklesne pod 5,6 % HDP. Dôsledkom by bol dynamický nárast hrubého dlhu až na 70,5 % HDP v roku 2028.

Vývoj dlhodobej udržateľnosti (pasívny scenár)

Hlavné závery – vývoj 2024 - 2025

- Cílené deficity sú málo ambiciózne, sú vyššie ako by predpokladali predchádzajúce výdavkové limity (čo RRZ pokladala za minimálnu odporúčanú konsolidáciu)
- Vláda predpokladá medzoročný nárast deficitu až o 1 p.b. (1,8 mld eur) na 5,9 % HDP v roku 2024
- **Nové pravidlá limitov:**
 - nevyžadujú žiadnu dodatočnú konsolidáciu v roku 2024
 - expirácia energo pomoci bude zarátaná medzi „konsolidáciu“ v roku 2025 a teda dodatočná vyžadovaná konsolidácia bude len 747 mil. eur
- Podľa najnovšieho odhadu EK tak deficit v SR bude 2. najvyšší v obidvoch rokoch

Hlavné závery – vývoj 2026 - 2027

- Cílený deficit na úrovni 3 % HDP je v poriadku.
- To bude znamenať koncentrovanie konsolidácie najmä do rokov 2026 a 2027, čo predstavuje riziko pre jej realizáciu z hľadiska politického cyklu.
- Pre rok 2026 chýba na dosiahnutie rozpočtového cieľa 2,5 mld. eur (1,7 % HDP) opatrení a pre rok 2027 4,0 mld. eur (2,6 % HDP) opatrení.
- Zatiaľ čo plnenie pôvodných limitov by do roku 2027 zlepšilo udržateľnosť do pásma stredného rizika, pri nových európskych pravidlách by dlhodobá udržateľnosť s veľkou pravdepodobnosťou podľa dnešných odhadov ostala stále v pásme vysokého rizika.

Ako RRZ posudzuje program stability

- Najmä cez kritériá **minimálneho zlepšovania udržateľnosti tempom 0,5 % HDP**
- Posúdenie rozpočtovej politiky:
 - odhad bilancie rozpočtu pre aktuálny rok
 - aktualizovaný [rozpočtový semafor](#)
 - fiškálny odhad pre každý rok podľa odhadu makroekonomického vývoja
 - „RRZ scenár“ – pravdepodobný vývoj verejných financií **za predpokladu, že žiadne dodatočné opatrenia nebudú prijaté.**

Strednodobý (pasívny) fiškálny výhľad

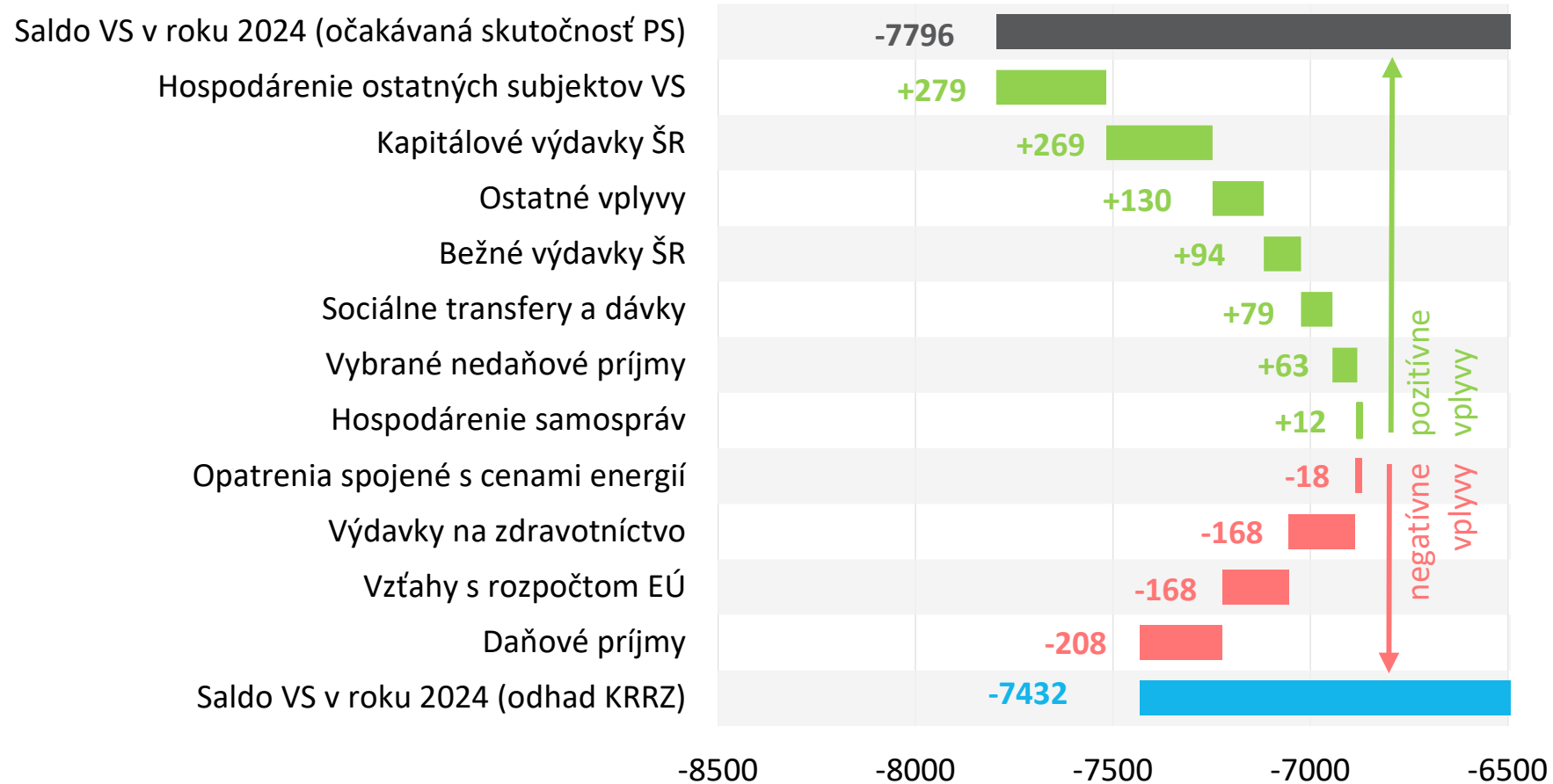
Strednodobá prognóza vývoja základných ukazovateľov rozpočtu podľa RRZ

(ESA 2010, % HDP)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
RRZ scenár (saldo hospodárenia verejnej správy)	-4,9	-5,7	-6,2	-5,7	-5,6	-6,1
Štrukturálne saldo	-3,5	-4,9	-6,2	-5,8	-5,6	-6,1
Hrubý dlh VS	56,0	59,2	61,4	63,9	67,1	70,5
Čistý dlh VS	48,3	51,6	53,4	57,9	61,1	64,5
Fiškálny impulz (+ znamená reštrikciu, - expanziu)	-4,6	0,2	0,2	0,9	1,2	-0,4
<i>p.m. Štrukturálne saldo (obrana 2% HDP)</i>	<i>-4,2</i>	<i>-5,1</i>	<i>-5,5</i>	<i>-5,8</i>	<i>-5,8</i>	<i>-6,3</i>

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

- Podľa RRZ dosiahne deficit verejnej správy v roku 2024 úroveň **5,7 % HDP**, čo predstavuje nárast o **0,8 p.b.** oproti úrovni roku 2023
- Štrukturálny deficit výrazne narastá z **4,2 % HDP** v minulom roku na neudržateľných **5,8 % HDP** v roku 2027 pri vyhladených výdavkoch na obranu
- Dlh bude nad horným limitom dlhovej brzdy o viac ako 20 p.b. v 2028

Rozdiely odhadu RRZ voči programu stability

- Pozitívne vplyvy v lepšom hospodárení ostatných subjektov VS a v úspore pre kapitálové výdavky ŠR, negatívny vplyv najmä v dôsledku nižších daňových príjmov

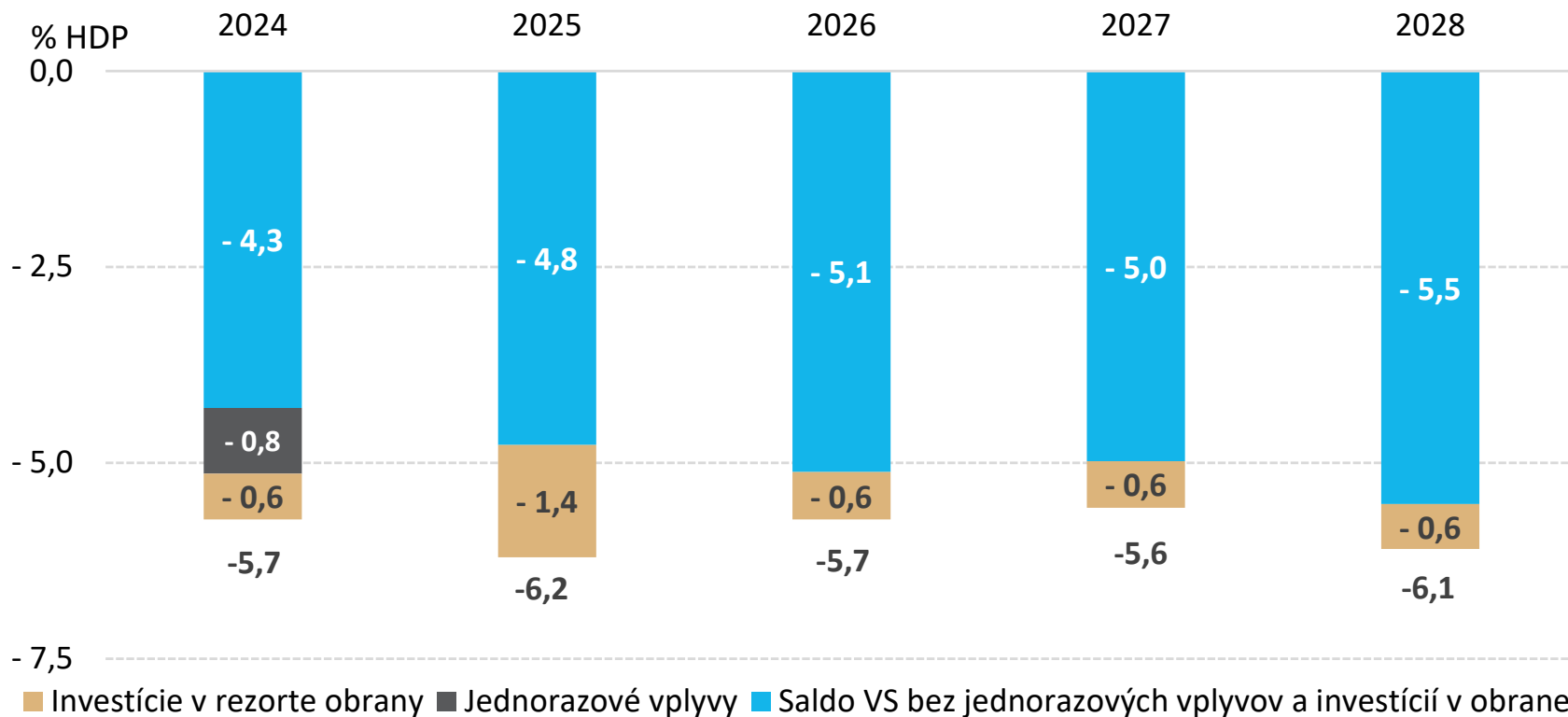
Vládou plánovaný deficit pre rok 2024 zhoršuje dlhodobú udržateľnosť

- Naplnením odhadu deficitu 5,9 % HDP v roku 2024 uvedeného v programe stability by došlo k zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti o 0,7 % HDP.
- Pôvodné výdavkové limity by po zohľadnení zmien v predčasných dôchodkoch vyžadovali v tomto roku dodatočné konsolidačné opatrenia len v sume 0,2 % HDP, avšak odchýlka odhadu vlády od tohto limitu dosahuje až úroveň 0,8 % HDP.

Bez prijatia dodatočných opatrení deficit do roku 2028 neklesne pod 5,6 % HDP

Prognóza vývoja pre saldo hospodárenia VS

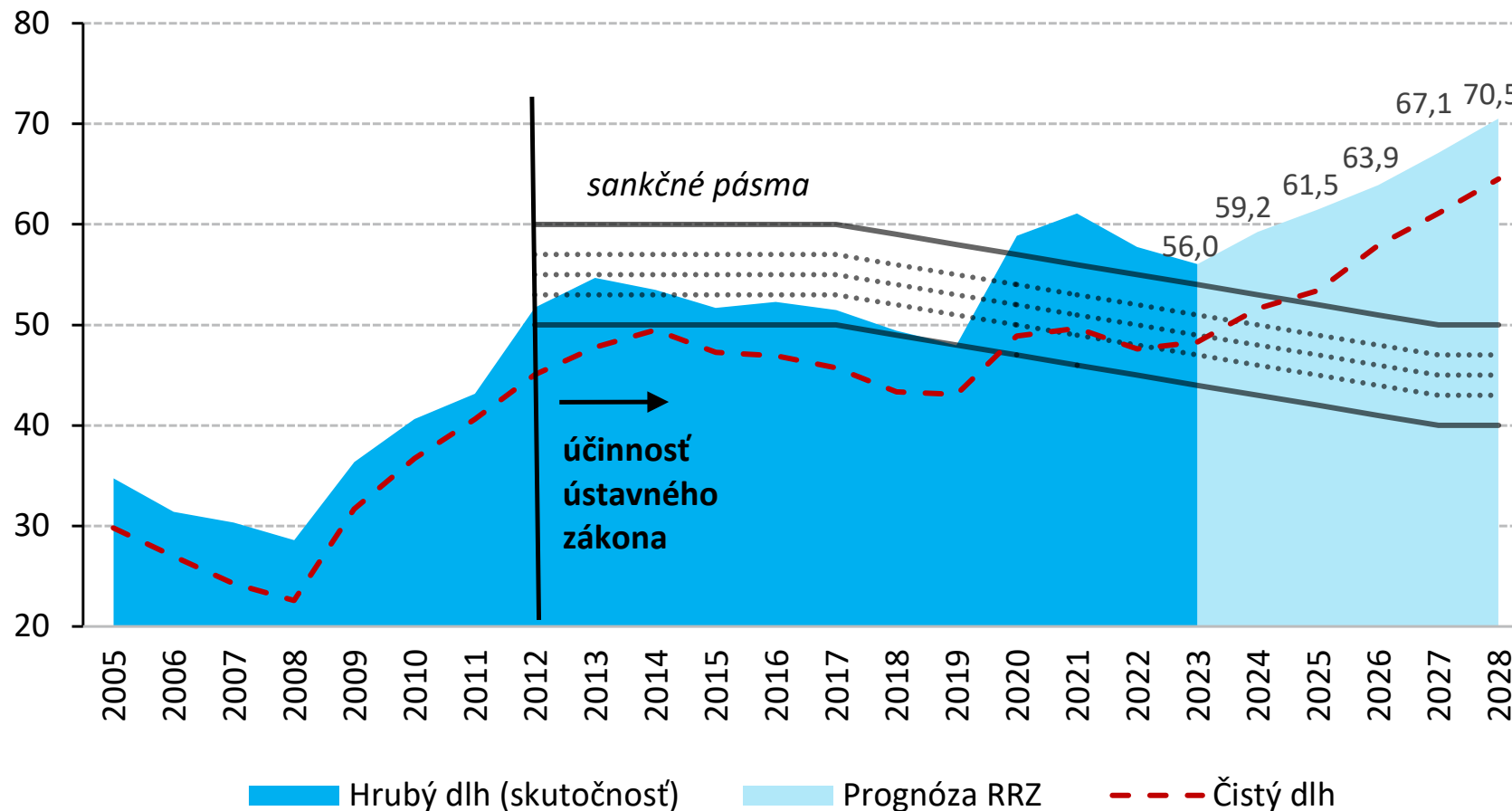
Exspirácia/zníženie novo prijatých príjmov

Zdroj: MF SR, RRZ

Dôsledkom nečinnosti by bol dynamický nárast hrubého dlhu až na 70,5 % HDP v roku 2028

Vývoj dlhu a hranice stanovené zákonom o rozp. zodpovednosti (% HDP)

Zdroj: SU SR, RRZ

Odhady vývoja vs. ciele vlády

Porovnanie strednodobého vývoja salda a dlhu VS očakávaného v programe stability s prognózou RRZ

(ESA 2010, v % HDP)	2023 S	2024	2025	2026	2027
Saldo VS - PS 2024-2027 (ciele vlády)*	-4,9	-6,0	-5,0	-4,0	-3,0
Saldo VS - prognóza RRZ	-4,9	-5,7	-6,2	-5,7	-5,6
- rozdiel		0,2	-1,2	-1,7	-2,6
Hrubý dlh VS - PS 2024-2027 (ciele vlády)	56,0	58,3	59,5	61,1	62,3
Hrubý dlh VS - prognóza RRZ	56,0	59,2	61,4	63,9	67,1
- rozdiel		0,9	1,9	2,8	4,9
<u>Memorandové položky:</u>					
Saldo VS - PS 2024-2027 (východiská rozpočtu)	-4,9	-5,9	-5,4	-5,2	-5,5
Hrubý dlh VS - PS 2024-2027 (východiská rozpočtu)	56,0	58,6	59,8	63,6	67,8

*- údaj pre rok 2024 zodpovedá schválenému rozpočtu verejnej správy na roky 2024-2026, údaje 2025-2027 vychádzajú z cieľov zve

Zdroj: MF SR, RRZ

** - RRZ v údajoch zohľadnila revíziu ŠÚ SR pre úroveň nominálneho HDP v rokoch 2020 až 2023 z apríla 2024.

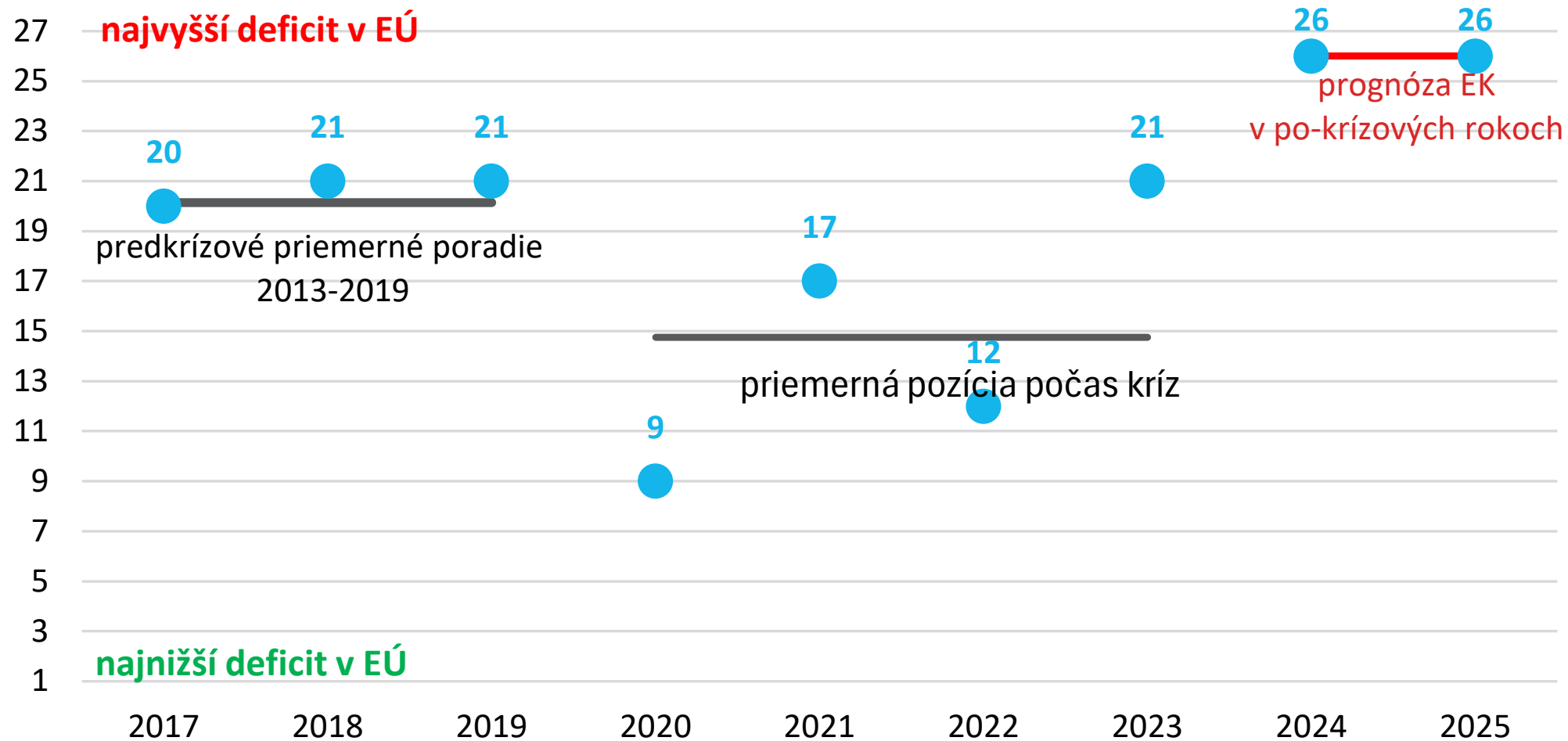
- Stanovený koncový cieľ zníženia deficitu na 3 % HDP do roku 2027 je v poriadku. ✓
- Chýbajú však hodnoverne opatrenia, ako sa tam dostať. Voči vládou deklarovaným cieľom na roky 2025 až 2027 podľa RRZ chýbajú vyšpecifikované opatrenia v hodnote 1,6 mld. eur až 4,0 mld. eur (1,2 % HDP až 2,6 % HDP). ✗

Vývoj verejných financií v rokoch 2024 až 2028 zhoršuje ich dlhodobú udržateľnosť

- Vývoj verejných financií odhadovaný Radou v rokoch 2024 až 2028 v scenári RRZ, t.j. bez dodatočných opatrení, zhoršuje dlhodobú udržateľnosť v porovnaní s odhadovaným stavom ku koncu roku 2023 o **0,2 % HDP**, dôvodom sú prijaté výdavkové opatrenia v sume **0,3 % HDP**
- Dlhodobá udržateľnosť by sa tak posunula hlbšie do pásma vysokého rizika na hodnotu ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti **6,4 % HDP**
- Pre jej dosiahnutie by bolo potrebné trvale zvýšiť príjmy a/alebo znížiť výdavky v objeme **8,3 mld. eur**
- Naplnením odhadu deficitu uvedeného v programe stability by došlo v roku 2024 k zhoršeniu dlhodobej udržateľnosti o **0,7 % HDP**

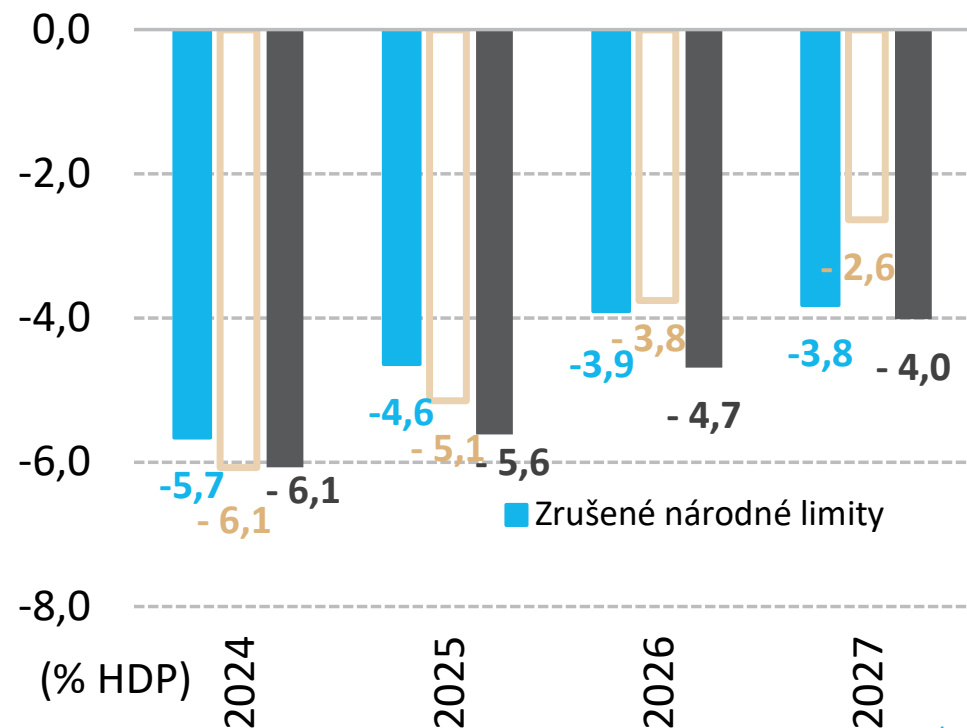
EK prognózuje druhý najvyšší deficit na Slovensku v najbližších dvoch rokoch

Zdroj: Eurostat, EK

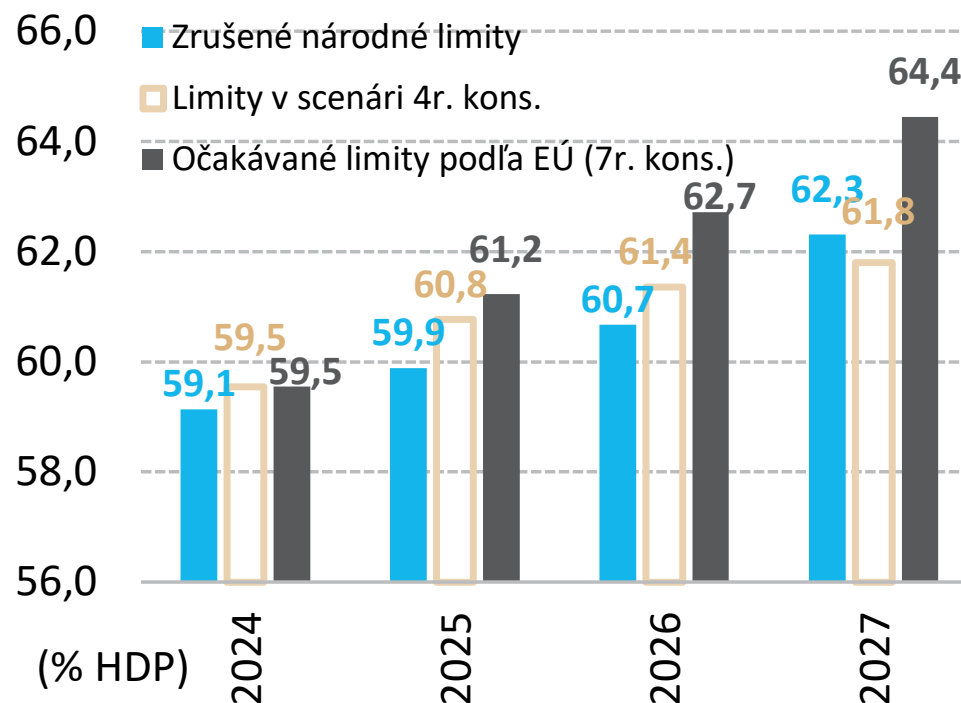
Vývoj deficitu a dlhu pri splnení výdavkových limitov

Vývoj salda pri splnení výdavkových limitov

Zdroj: MF SR, RRZ

Vývoj dlhu pri splnení výdavkových limitov

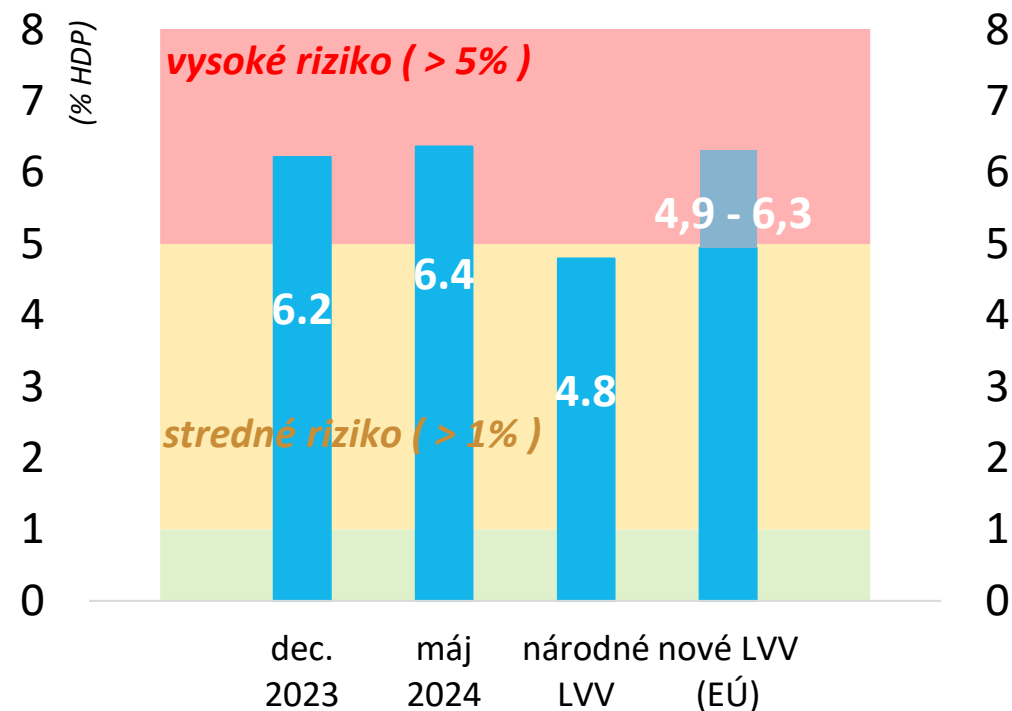
Zdroj: MF SR, RRZ

- Ciele v rokoch 2024 a 2025 sú málo ambiciózne
- Nové pravidlo limitu verejných výdavkov nevyžaduje na rok 2024 žiadnu dodatočnú konsolidáciu, len samotná exspirácia energo pomoci zlepší čísla v roku 2025

Dôsledky rozdielnych pravidiel pre výpočet výdavkových limitov

- Samotná reálna konsolidácia sa podľa nových pravidiel **koncentruje najmä do druhej polovice volebného obdobia**, čo predstavuje riziko pre jej realizáciu z hľadiska politického cyklu
- Naopak, pôvodné výdavkové limity by v najbližších rokoch vyžadovali **vyššiu a hlavne trvalú konsolidáciu** s priamym dopadom na zlepšenie dlhodobej udržateľnosti verejných financií

Zatiaľ čo plnenie pôvodných limitov by do roku 2027 zlepšilo udržateľnosť **do pásma stredného rizika**, pri nových európskych pravidlách by dlhodobá udržateľnosť s veľkou pravdepodobnosťou **ostala v pásme vysokého rizika** (závisí nakoľko trvalé konsolidačné opatrenia sa nakoniec vyberú)

© Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

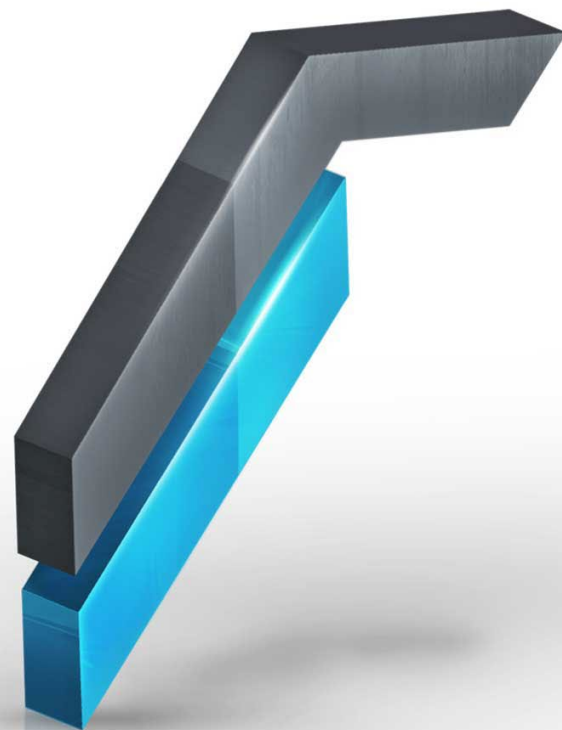
TWIN CITY B

Mlynské nivy 12

821 09 Bratislava

Slovakia

www.rrz.sk

Ďakujem za pozornosť!

